

Napsugár

GYERMEKIRODALMI LAP XLIX. ÉVFOLYAM 557. SZÁM 2005. JANUÁR

1

Ajándékunk:
2005-ös
falinaptár!

Adjon Isten füvet, fát,
Tele pincét, kamarát,
Sok örömet a házban,
Boldogságot hazánkban.

Bizakodó, jót-remélő újévi hangulatban vágunk neki januári barangolásunknak. Tartogatok velünk **Észak-Dunántúlra**.

Deák Árpád tanár bácsi már sorolja is, mivel utazunk: a Balaton, a Fertő-, a Velencei-tó jegén jégvitorlással, a hercegi, grófi kastélyokba hintón, a Bakony-erdő betyárjai és a törökverő várak falai közé lóháton, Győr, Veszprém, Sopron gazdag múltjába csak úgy, a képzelet szárnyán.

Az országnak ez a sarka kicsit védettebb a délinél, a keletinél, épebben megőrizte történelmünk utóbbi ezer évének emlékeit: templomokat, várakat, kastélyokat.

A **fertődi Esterházy-kastély** Magyarország legnagyobb és legpompásabb kastélya, a XVIII. században épült. A kovácsoltvas kapu, a díszpark, a 126 szobás palota méltó volt arra, hogy az osztrák császári család tagjai is itt vendégeskedjenek.

A címlapon a **nagycenki Széchenyi-kastély** majolika-kályhája mellől kukucskálók ki az újévi tájra. Itt élt, s itt van eltemetve gróf Széchenyi István, akit Kossuth a legnagyobb magyarnak nevezett.

A fertődi kastély díszterme

Sárvár a Kanizsai és a Nádasdy család birtoka volt. A várúr hívására Erdélyből Dévai Bíró Mátyás jött Sárvárra, és 1534-ben református iskolát alapított, ahol a tanulók nemcsak latin, hanem magyar nyelven is tanultak. Itt nyomtatták ki az első magyar nyelvtan- és olvasókönyvet. Mindkettő Sylvester János munkája.

A sárvári kastély nagyterme

Én hogy festek bíborban-bársonyban?

Gróf Nádasdy Ferenc országbíró és felesége

LÁSZLÓ NOÉMI TÓVIDÉK

Tótól: Balaton, tóig: Fertő.
Frigyláda, kastély, ősi kőfejtő.
Rang, birtok, hírnév dús cirádái:
Széchenyi, Batthyány, Zichy, Esterházy.

Ezeréves tölgy, tíz ölnyi széles,
szárazan suttog a Rába vizéhez.
Sűrű Bakonyban betyárnóta hangja
messzi századokból szállong a magasba.

Ezüstbe-aranyba font tekintetével
messzi századokból László király kémlel,
Szent László királyunk tűzzománc palástban
barázdált homlokkal áll a pusztulásban.

Barázdált homlokkal Pannonhalmát nézi,
ugyan hova tűntek a kereszt vitézi',
ugyan hova tűntek szabad szívű bátrak,
sallangos lobogók, színes hadisátrak?

Hova tűnt a vígság, hímszál porcelánon,
hol vannak falaid, ájtatos Nagyvázsony?
Lecsordul az alkony a Balaton mentén.
Gizella királyné, mit álmodik Veszprém?

A Kisalföld központja, **Győr** a „három folyó városa”. A Duna, a Rába és a Rábca közti dombokon már 2500 éve település állt. Győr városát és püspökségét Szent István alapította. A püspöki székesegyház féltett kincse a Nagyváradról idekerült **Szent László herma**: aranyozott ezüst szobor, amelyben szent királyunk koponyáját őrzik.

A **Pannonhalmi apátság**, legrégebbi keresztény templomunk, a **Kisalföldből** kiemelkedő dombon áll. Géza fejedelem és István király építtette Szent Márton tiszteletére. A kolostorba bencés szerzeteseket telepítettek. Híres katolikus gimnázium is működik itt.

A könyvtár

Könyvtárában számos régi, kézzel írott könyvet (kódexet) őriznek.

Bencés szerzetes

A **jáki templom** vastag falai, félkörös boltívei 750 éve állják az idők viharát.

Szentendrét a török pusztítás után szerb menekültek népesítették be. Hangulatos utcácskái sok művészt vonzanak. Nekem **Kovács Margit agyagszobrai** tetszettek leginkább.

Veszprém fölött ma is őröklik a szent királyi pár. Gizella királyné védő kezében tartja az általa támogatott székesegyházat.

Nem fél a néni, hogy eltöri? Bezzeg én moccanni is alig mertem a csipkefinom **herendi porcelánok** között.

Mit tart a kezében Szent István király?

Pápa erődített várát a török csupán 3 évre tudta elfoglalni. 570 éves református iskolájában tanult **Petőfi Sándor** és **Jókai Mór**.

Szombathely a 400 éves római uralom idején Savaria néven Pannonia legrangosabb városa volt. A 2000 éves római császári palota romjait, mozaikképeit mi is megcsodáltuk.

Óskü – egyik legkorábbi keresztény templomunk igazi védőbástya volt a hívek számára.

1532-ben **Kőszeg** várának kapitánya, **Jurisich Miklós** 800 hős katonával 25 napig állta Nagy Szulejmán szultán 60.000 főnyi seregének ostromát. Végül a török elkötrődött a vár alól. Ma Hősi Kapu és a kőszegi templomokban 11 órakor is megkonduló harangszó őrzi a vitéz várvédők emlékét.

Minek az emlékére harangoznak 12-kor?

A római alapokra épült **Sopron** sűrű erdőkbe vágott országkapu. Polgárai a középkorban az erdélyi sóval kereskedve gazdagodtak meg. Pompás házaik közül sok ma is áll.

A város jelképe a 61 méteres **Tűztorony**. Alapjait még a rómaiak rakták le. A XI. századtól minden száz évben épült rá 1-1 emeletet. Erkélyéről figyelték a toronyőrök a közeledő ellenséget, vagy jelezték, ha valahol tűz ütött ki.

Sopron a Civitas Fidelissima – a

A Tűztorony

„leghűségesebb város” büszke címét viseli. Amikor Magyarországot Trianonban feldarabolták, ezt a várost is el akarták szakítani, de a soproniak 1921-ben úgy szavaztak, hogy hűségesek lesznek a hazához.

Ausztria helyett Magyarországhoz akart továbbra is tartozni **tíz Pinka-völgyi hűséges falu** is, bár lakosaik többsége horvát és német nemzetiségű.

A **Fertő-tónak** ma csak egynegyede magyar, háromnegyed részét

Ausztria birtokolja. De a sekély, nádasokkal borított tó gazdag élővilágát ez aligha érdekli. Nőszirm, tündérrózsa virít, bíbic, gulipán, szárcsa költ a határ mindkét oldalán.

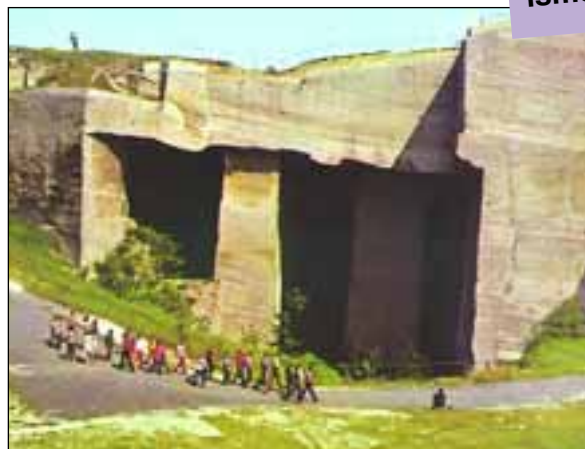
Milyen vízi-madarakat ismersz még?

Hű nevelőim, dunántúli dombok,
ti úgy karoltok, hogy nem korlátoltok,
nem fogtok rabul, amikor öleltek,
ti úgy öveztek, hogy égig emeltek.

Illyés Gyula

A tótól nem messze van **Fertőrákos** kőbányája. Az itteni kőből épült Bécs számos palotája is. A kőtömbök helyén földalatti termek keletkeztek, ahol ma koncerteket, operaelőadásokat tartanak.

Falusi barokk homlokzat a Dunántúlról.

Így készül, és így néz ki a menyecske fején a rábaközi csipkehímzés.

Virtuskodó férfitánc a kisalföldi pásztorok botos-ugrósa.

Fokos, puska és cifraszűr – ezek a bako-nyi betyárok felségjelei. A lóról csak azért szálltak le, hogy megküzdjenek egymással.

A rábaközi gyerekek hagyományos fajtáékokkal játszanak.

A csöcsös korsóból én is, te is, de a csali-kulacsból csak a gazdája tud inni. Ha nem ismered a titkát, vagy nem csorog egyáltalán, vagy a nyakadba ömlik belőle a bor.

Napsugár-naptárunkat

emeld ki a lapból, akaszd a falra: mese is, kép is, 2005-ös év is – mint a régi kalendáriumok.

Napsugár

2005 – JANUÁR

Hétfő Szerda Péntek Vasárnap

Kedd Csütörtök Szombat

2

Ábel

1

Újév
Fruzsina

3

Benjámin

4

Leona
Angéla

5

Árpád

6

Gáspár
Menyhért
Boldizsár

7

Attila
Etele
Ramóna

8

Gyöngyvér

9

Marcell

10

Melánia

11

Ágota

12

Ernő

13

Veronika

14

Bódog

15

Lóránt
Loránd

16

Gusztáv

17

Antal
Antónia

18

Piroska

19

Sára

20

Sebestyén

21

Ágnes

22

Vince
Artúr

23

Zelma
Rajmond

24

Erik

25

Pál

26

Paula
Vanda

27

Angelika

28

Károly
Karola

29

Adél
Eta
Emőke

30

Gellért
Gerda

31

Marcella

ARANSZÓLÓ PINTYŐKE

Népmese – SZABÓ ZELMIRA rajzaival

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren túl, de az öreganyám házában is túl élt egy király. Volt három fia. Már nagyon öreg volt, a szemét úgy kellett vasvillával feltámasztani. Azt mondja egyszer a fiaiak:

– Fiaim, ha ti a fiataloságnak meg a halálnak a vízéből tudnátok nekem hozni, s megkerítenétek az aranszóló pintyőkét, megfelezném veletek a birodalmamat.

Több sem kellett a három királyfiinak. Ment, nyergelt mind a három. A két öregebb szép paripára, a legkisebb egy csúnya szürke lóra.

Napsugár

2005 – FEBRUÁR

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
1	2	3	4	5	6	
Igác	Karolina Apor	Balázs Janka	Andrea Csenge	Ágota	Dorotya Dóra	
7	8	9	10	11	12	13
Tódor Rómeó	Aranka	Abigél Alex	Elvira	Dezso Adolf	Livia Lília	Ella Linda
14	15	16	17	18	19	20
Bálint	Kolozs Georgina	Juliana Samu Csilla	Dorát	Bernadett	Zsuzsanna	Aladár Álmos
21	22	23	24	25	26	27
Eleonóra	Gerzson	Alfréd	Mátyás	Géza	Edina	Ákos Bátor
28						
Elmér						

Csüfolták is a nagyobbak, hogy ilyen-olyan, hogy mer elindulni azon a gebén. De a kis királyfi rájuk se hederített, ment, megdegélt hetedhét ország ellen. Útjában egy rozzant kunyhóra talált, abban lakott egy öregasszony.

– Adjon lsten jó reggelt, öreganyámi! – köszönt a királyfi.
– Adjon lsten, kedves fiám! Mi járásban vagy?

Elmondta sorra, hogy mi végett vette nyakába a világot. Mondja az öregasszony:

– Eredj, az erdőn túlán lakik a nővérem, hátha ő tud segíteni.

Azzal elévesz egy korszót, a kezébe nyomja a királyfinak.

– Kedves fiám, mértsd meg nekem ezt a korszót a fiatalság vízével. Jótét helyébe jót várj!

Napsugár

2005 – MÁRCIUS

Hétfő	Szerda	Péntek	Vasárnap
Kedd	Csütörtök	Szombat	
1 Levente	2 Dalma Lujza Magor	3 Kornélia	4 Kázmér
5 Leonóra, Frigyes Jenő	6	7 Tamás	8 Zoltán
9 Franciska Fanni	10 Ildikó	11 Szilárd	12 Gergely
13 Krisztián Krisztina Ajtony	14 Matild Pólika	15 Nemzeti ünnep Krisztof	16 Henrietta
17 Gertrúd Patrik	18 Sándor Ede	19 József	20 Virág- vasárnap Klaudia
21 Benedek Bence	22 Beáta Izolda	23 Botond Emőke	24 Gábor
25 Nagyapó Irén Zsolt	26 Emánuel	27 Húsvét Hajnalka Alpár	28 Húsvét Gedeon Johanna
29 Jónás Márk	30 Zalán	31 Árpád Benő	

A királyfi ment tovább. Az erdőn túl csakugyan megtalálta a másik öregasszonyt, de az is csak annyit értett az ő dolgához, mint tyúk az ábécéhez, az is csak a korsót nyomogatta a kezébe. De elmondta, hogy nem messzire lakik a még őnála is idősebb nővérük, menjen ahhoz, awal jól jár.

Ei is ment, rá is talált. Vénebb volt az országútnál. Beköszön a királyfi:

– Adjon lsten jó napot, öreganyám!

– Adjon lsten, kedves fiam! – mondta volna az öregasszony, ha tudta volna, de csak úgy dödögte. – Hát mi járatban vagy?

Elmondta a királyfi töviről hegyire, hogy ő a fiataliságnak meg a halálnak a vizeből akar hozni, s megszerezné az aranyező pinyőkét is, ha lehet, mert az apja úgy kívánja.

Napsugár

2005 – ÁPRILIS

Hétfő	Szerda	Péntek	Vasárnap
	Kedd	Csütörtök	Szombat
		1	2
		Hugó	Áron
			3
			Buda Richárd
4	5	6	7
Ambrus Csaba	Vince	Vilmos Biborka	Ármin Orsolya
8	9	10	
Dénes Lália	Dömötör Géza	Zsolt	
11	12	13	14
Ló Szantiszó	Gyula Alpár	Ila	Tibor Tiborc
15	16	17	
Emese	Csongor	Rudolf Rezső	
18	19	20	21
Andrea Ilma	Emma	Tivadar	Kornád Zsombor
22	23	24	
Csilla Noémi	Bála	György Györgyi	
25	26	27	28
Csongor Márk	Boglárka Ervin	Zita Gyöngyvér Marian	Valéria
29	30		
Péter Tihamér	Ibolya Kitti		

Azt mondja az öregasszony:

– Nagy fába vágta a fejszédet, kedves fiam! De próbáld meg, hátha sikerül. Nem-sokára elérsz egy nagy erdőbe. Annak a közepén találisz egy aranyvárat, egy ablaka mindig nyitva van. Kösd fel a lovad farkát, s ugrass be az ablakon. Mindjárt ott találod Tündérszép llonát, de meg ne csókolj, mert akkor véged, hanem szakítsd ki egy hajszálát, azzal kösd be az aranyzó pirttyőke csőrét, ott találod mindjárt Tündérszép Ilona mellett a kalltkában. Balról folyik a fiatalágnak, jobbról a haláhnak vize, a korsaidat mértsd meg, awal gyere, de vigyázz, hogy a lovad farka fel legyen kötve, mert nagy baj lesz, ha észrevesznek. Nesze, ez a kefe, ez a tojás meg ez a törölköző, ha bajba kerülnél, ezek kiségitenek.

Napsugár

2005 – MÁJUS

Hétfő Szerda Péntek Vasárnap
Kedd Csütörtök Szombat

2	3	4	5	6	7	8
Zsigmond	Imma Tímea	Mónika Flórián	Irén Györgyi	Frida Tamara	Dalma Tünde	Gizella Mihály
9	10	11	12	13	14	15
Gergely Gergő	Antónia Pálma	Ferenc	Fongrác	Szervác Imola	Bonifác	Pütkösd Zsófia Szorja
16	17	18	19	20	21	22
Pütkösd Mózes Botond	Andor Ede	Erika Erik Alexandra	Milán Sára	Bernát Hanna	Szilárd	Júlia Rita
23	24	25	26	27	28	29
Dezso	Eszter Eliza	Orbán	Fülöp Evelin	Nándor	Emil Csanád	Magdolna
30	31					
Janka Johanna	Angéla					

Azzal a harmadik öregasszony is elévett egy korsót, s odaadta a királyfinak a kefével, a tojással meg a törülközővel együtt.

A királyfi pedig elindult. Nemsokára el is ért az aranyvárhoz. Majd megvakult a nagy fényességűtől. A ló farkát felkötötte, s beugratott a nyitott ablakon. Ott megéltátotta szemét-száját, mert olyan még életében nem látott. Egy székben szundikált Tündérszép Ilona. Szébbet még tán pingálni se lehetne, mellette egy kalitkában az aranyyszóló pinyőke. A királyfi már odahajolt Tündérszép Ilona arcához, hogy megcsókolja, de akkor eszébe jutott az öregasszony mondanása.

Napsugár

2005 – JÚNIUS

Hétfő

Szerda

Péntek

Vasárnap

Kedd

Csütörtök

Szombat

1

2

3

4

5

Tünde

Kármén
Anita

Klötild

Ilárikó
Bulcsú

Fatime
Kuná

6

7

8

9

10

11

12

Norbert
Szabolcs

Róbert

Medárd

Félix

Margit
Gréta

Barna
Barnabás

Viló
Virág

13

14

15

16

17

18

19

Antal
Anetta

Vazul

Jolán
Vid

Arany
Jusztina

Laura
Aida

Arnold
Levente

Gyárfás

20

21

22

23

24

25

26

Rafaél
Kéve

Alajos

Paulina

Zoltán

Iván

Vilmos

János
Pál

27

28

29

30

László

Levente
Irén

Péter
Pál

Bese
Tihamér

Megmerítette a korszókat, kihúzott Tündérszép Ilona fejéből egy hajsziát, bekötötte az aranyszóó pntyóke csóréét, s azzal irdócl – kiugratott az ablakon.

Igen ám, de elfelejtette a lova farkát újfent mekötni; egy szál a várhoz ért, s az olyat zendült, hogy a tündérek mind felébredtek. Mindjárt tudták, hogy ott járt valaki. Ahányan csak voltak, utána a királyfinaki Már majdnem elérték, amikor elhajították a kefét. Rögton egy nagy erdő lett belőle.

No, meg voltak akadva a tündérek, át kellett a erdőn törniük magukat. Azalatt pedig a királyfi jó messzire haladt.

Napsugár

2005 - JÚLIUS

Hétfő Szerda Péntek Vasárnap

Kedd Csütörtök Szombat

●

●

●

●

1

2

3

Kornél
Soma

Annamária
Renáta

Ottó

4

Berta
Ulrik

5

Eneese
Sarolta

6

Csaba

7

Apollónia
Donát

8

Eilák
Teréz

9

Lukrécia
Vera

10

Amália

11

Nóra
Lili

12

Izabella
Dalma

13

Jenő

14

Örs
Ulrik

15

Henrik
Roland

16

Enikő
Valter

17

Endre
Elék

18

Cecília
Frigyes

19

Erzília
Alfréd

20

Illés

21

Dániel
Daniella

22

Magdolna

23

Lenke

24

Kinga
Kincső
Krisztina

25

Kristóf
Jakab

26

Anna
Anikó
Panna

27

Olga
György

28

Szabolcs

29

Bea
Márta
Flóra

30

Judit
Jutta
Xénia

31

Oszkár

De a tündérek hamar kiérték az erdőből, s tüstént újra a nyomában voltak. Már nagyon égett a ló talpa alatt a föld, mikor a királyfi elhajította a tojást. Abból rögtön nagy hegy lett. A tündéreknek át kellett gyalogolniuk rajta.

Amikor harmadszor is a sarkában látta őket, a királyfi eldobta a törülközőt, abból tenger lett, de olyan, hogy még a tündérek sem tudták átlábolni.

Nemsokára útjába esett az öregasszony kunyhója, akitől a tanácsot kapta. Vitt neki egy korsó fiatallágvizet. Azután sorba a másik két öregasszonynak is.

Napsugár

2005 – AUGUSZTUS

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
1 Boglárka	2 Lehel	3 Hermina	4 Domonkos	5 Krisztina Zita	6 Berta Bettina	7 Ipolya Arabella
8 László Gusztáv	9 Emőd Loránd	10 Lőrinc Blanka	11 Zsuzsa Tiborc	12 Klára	13 Csongor Ipoly	14 Marcell
15 Mánia	16 Ábrahám	17 Jácint	18 Ilona	19 Huba	20 Szent István	21 Sámuel Hajna
22 Ményhért	23 Bence Farkas Szidónia	24 Bertalan	25 Lajos Patrícia	26 Eldre Rita	27 Gáspár	28 Ágoston Mózes
29 Beatrix Erna	30 Róza Rózsa	31 Erika Bella				

Most már jó volna minden, megvan az aranyászóló pintyőke is, a fatalságnak meg a halálnak a vize is, de ezzel nem lett vége a bajnak.

Hazamenet a királyfi találkozott a testvéreivel, azok haszon nélkül jártak. Mikor meglátták, hogy ott a két korszó az öccsük nyakában, a kezében meg a kalitka az aranyászóló pintyőkével, kapták magukat, elvették tőle. Őrá meg ráparancsoltak, hogy öltözzék fel béresnek, s az egészről ne szóljon senkinek semmit, különben megölik.

A királyfi, mit volt mit tennie, engedelmeskedett. Avval mentek hazafelé.

Otthon megörült az öreg király, hogy a két nagyobb fia milyen derék ember. Mindjárt odaadta nekik birodalmának felét. A legkisebb fiát meg, aki béresnek volt öltözve, megfogadta kocsisának.

Napsugár

2005 – SZEPTEMBER

Hétfő Szerda Péntek Vasárnap

Kedd Csütörtök Szombat

1

Egyed
Egon

2

Rebeka

3

Hilda
Szende

4

Rozália

5

Alpár
Lőrinc
Viktor

6

Ilda
Zakariás

7

Regina
Ivor

8

Mária
Adrienn

9

Ádám

10

Ákos
Hunor
Nikoletta

11

Jácint

12

Mária
Ibolya

13

Kornél

14

Szeréna
Roxána

15

Erikő
Kató

16

Édit

17

Ludmilla
Zsófia

18

Diána

19

Hajnalka
Ylma

20

Friderika
Melinda

21

Máté
Ilka

22

Móric
Mór

23

Etelka
Tekla

24

Gellért

25

Adorján
Kende

26

Jusztina

27

Albert
Adalbert

28

Vencel

29

Mihály

30

Jeromos

Így éltek. A két királyfi uraskodott, jómódban volt, a legkisebb lovat vakart, szántott, kapált.

Egyeszer, ahogy felbrednek, látják, hogy éjszaka a palota előtt támadt egy gyönyörű aranyhíd, a közepén áll Tündérszép Ilona, s azt kiabálja:

– Király, király, öreg király, küldd ki azt a fiadat, aki engem a váramban megrabolt.

A két fiú csodálkozott, hogy ki lehet az, mi járhatban van.

Lóra ül az öregebb, s kiáll a hídra. Azt kérdezi tőle Tündérszép Ilona:

– Királyfi, mondd meg nekem, jobb vagy bal oldalamon folyik-e a halál vize?

Az meg sem tudott mukkanni.

Napsugár

2005 – OKTÓBER

Hétfő

Szerda

Péntek

Vasárnap

Kedd

Csütörtök

Szombat

Malvin

Petra

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Helga

Ferenc

Attila
Aurél

Brunó
Renáta

Amália

Etelka
Koppány

Dénes

10

11

12

13

14

15

16

Gedeon

Brigitta

Miksa

Kálmán
Edgár

Halán
Lívia
Beatrix

Teréz

Gál

17

18

19

20

21

22

23

Headvig
Szilamér

Lukács

Nándor
Ferdinánd

Irén
Vendel

Orsolya
Tünde

Előd
Tilda

Nemzeti
ünnep
Gyógyvér

24

25

26

27

28

29

30

Salamon

Blanka
Blanka

Demeter
Dömötör

Szabina

Simon

Nárcisz

Kolcs

31

Farkas

– Küldd ki az öcsédet, hátha az meg tudja mondani.
Kimegy a második királyfi. Tündérszép Ilona attól is megkérdezi, de annak a felelete sem ér egy petákokt.

Azt mondja akkor Tündérszép Ilona:

– Király, király, öreg király, ha házadból senki sem tudja megmondani, amit én kérdezek, háborút indítok ellened!

Akkor bemegy a kocsis, s azt mondja a királynak:

– Felséges királyom! Grácia fejemnek, engedd meg, hogy az aranyhídra messek, hátha én meg tudnálak menteni a háborútól.

Napsugár

2005 – NOVEMBER

Hétfő	Kedd	Szerda	Péntek	Vasárnap
		Csütörtök	Szombat	
1	2	3	4	5
Marianna Itala	Ilka Ingrid	Győző	Károly Karolina	Imre
Lénárd				
6				
7	8	9	10	11
Rezső Rudolf	Zsombor Lehel	Tivadar	Réka	Márton
12	13			
Emília Jónás Renáta				
14	15	16	17	18
Álíz	Albert Lipót	Ödön	Hortenzia Gerő	Jenő
19	20			
Erzsébet Zsóka	Jolán			
21	22	23	24	25
Ilma Olivér	Cecília Csilla	Kellemen	Emma Flóra	Katalin Edina
26	27			
Árpád Virág	Advent 1. vasárnapja Elemér			
28	29	30		
Stefánia	Kamilla Taksóny	András Andor		

A király kapva kapott rajta:

– Eredj, noi De okosan beszélj!

A legkisebb királyfi egyenest a hídra vágatott, Tündérszép Ilona elé. Kérdezi tőle is Tündérszép Ilona:

– Mondd meg nekem, királyfi, jobb vagy bal oldalamon folyik-e a halál vize?

– Balról a fiatalság, jobbról a halál vize – feleli a kocsiának öltözött királyfi.

– Hát az aranyzó pintyőkével mi történt?

– A fejedből kivettem egy aranyszálat, aवाल kötöttem be a csőrét, úgy hoztam el.

KINIZSI

Népmonda LIPTÁK GÁBOR nyomán

Észak-Dunántúlon van egy nagy rengeteg, a neve Bakony-erdő. Ennek a nagy erdőnek az aljában van egy helység: Nagyvázsony. Ott született Kinizsi Pál.

Az volt ám a hős, gyerekek! Mostani ember három se bírná megemelni szörnyű vasbuzogányát, amellyel ő olyan könnyen játszott, mint Gyurka öcsém a fenyőfa kardjával.

Egy forró augusztusi napon porlepte vadászcsapat érkezett a nagyvázsonyi völgybe. Élén sasorrú, hosszú hajú, éles tekintetű nagyúr lovagolt. Nagyon elfáradtak, megszomjaztak. Amikor egy vízimalomhoz értek, bekiáltottak.

Öles termetű, széles vállú ifjú lépett ki a malom kapuján.

– Megszomjaztunk, fiam, adnál-e nekünk egy ital vizet? – szólt a sasorrú.

– Miért ne – válaszolta szűkszavúan a fiú. Egy pillanatig sóvárogva nézte a fényes, fegyveres vitézeket, a sima szőrű paripákat. Aztán úgy, ahogy volt, vállán a hatalmas zsákkal megindult az udvar felé. Az ágasról zöld cserépkorsót emelt le. Fél kézzel meghajtotta a kerekcsukát. A zsákot csak akkor dobta

le a válláról, amikor tálca után nézett. Ott hevert a földön egy mázsás malomkő. A legény fel-emelte, ráhelyezte a friss vízzel megtöltött korsót. Aztán fél kézzel nyújtotta fel a sasorrú vitéznek.

A csodálkozás moraja zúgott végig a csapaton. A vezér mosolyogva vette kezébe a korsót.

– Köszönöm, fiam. Ha bor volna, egészségedre üríteném – mondta nyájasan. – Hogy hívnak?

– Kinizsi Pál a nevem – mondta a legény egyenest a lovag szemébe nézve –, a nagyvázsonyi vízimolnár fia vagyok.

– Pedig ilyen legénynek nem malomban a helye, mikor négyfelől tör ellenség az országra – mondta komolyan a nagyúr. – Nem volna kedved katonának állni?

– Ki törődik a szegény ember kedvével, uram?

– A király – felelte keményen a lovag.

– A király messze van, s a szükség közel – felelt a legény.

– Hogy beszélsz, kölyök? – kiáltott rá egy ősz hajdúvitéz. – Hiszen...

– A király nincs messze – vágott szavába a lovag –, előtted áll.

A legény halálsápadtan ereszkedett fél térdre:

– Uram! Mátyás király! – rebegette megilletődötten.

– Állj fel, fiam! – mosolygott Mátyás. – Ilyen legénynek talpon vagy lovon a helye. S ha kedved tartja, állj be a seregembe. Keresd meg Budán szavammal kedves kapitányomat, Magyar Balázst. Három nap múlva otthon leszünk.

A legény magához sem tért a csodálkozásból, a fényes csapat máris elvágtatott. Akkor vette csak észre, hogy a malomkőtálcát még mindig ott tartja a kezében.

Az út, amelyen a vázsonyi molnárlegény elindult, messze vezetett. Kinizsi Pálból híres vitéz lett, s pár évvel később már Mátyás Fekete seregében harcolt. Ott volt mindenütt, ahol veszedelem fenyegette az országot.

Sorolj nagyerejű hősöket a magyar történelemből.

Vágjátok ki, és ragasszátok nevetek mellé a gyűjtőlapra.

DEÁK FERENC rajza

– Remélem, az úszást nem hagyjuk ki az olimpiai versenyszámok közül – nyújtotta ki karcsú testét a tonhal.

– Véleményem szerint a lelegegásabb a víz színén való lebegés – elegyedett a vitába a szép, kékszínű **vitorlásmedúza**. – Mi többedmagunkkal utazunk egyetlen vitorla alatt, azért hívnak minket az emberek telepes medúzának. Vitorlánk úgy van beállítva, hogy a legkisebb szellő is belekap, és messzire repít.

– Vitorlás versenyeket nem szoktatók rendezni? – érdeklődött a mindig kíváncsi cerkófmajmocska.

– Dehogynem! Néha több százan is összegyűlünk egy versenyre.

– Na, nekem nem tetszene, hogy a szél kénye-kedve szerint utazzam, ezért találtam fel a lökhajtásos mozgást – integetett tíz karjával a **tintahal**, amelyik, mint tudjuk, nem is hal, hanem puhatestű, a kagylók és csigák rokona.

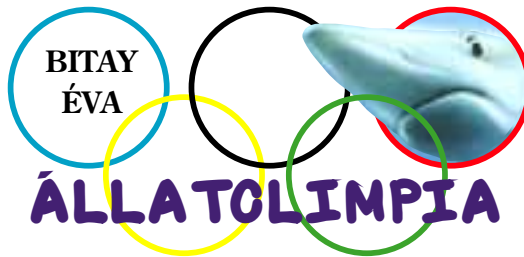
– Lökhajtást? – ámuldoztak az állatok.

– Látjátok ezt a tölcsért a kopoltyúüregemet burkoló köpenyemen? Víz szippantok be a kopoltyúüregbe, majd ezen a tölcséren hirtelen kilövellem. Így akár 12 kilométert is megtehetek óránként, s mivel a tölcsérem elfordítható, villámgyorsan irányt is változtathatok.

– Nahát! – tapsolt elismerően a közönség.

– Szép, szép – úszott oda kecsesen a **delfin**, de az óránkénti 12 km nem valami nagy teljesítmény. Én óráig követem a hajókat, s közben az utasok szórakoztatására akár 6 méter magasra is kiugrom a vízből. Márpedig az utasszállító hajók 20 tengeri csomó, azaz 37 kilométeres sebességgel haladnak.

– Azért ismerjétek el, hogy a vizek igazi urai mi vagyunk – lengették uszonyaikat a halak. –

Vitorlásmedúza

Delfinek

Cápa

Fecskehal

Mi úszunk a leggyorsabban, és a mi farkunk a leg-tökéletesebb kormány.

– Úgy van – kontrázott a tonhal –, jegyezzétek meg: minél hosszabb a hal teste, annál ritkábban kell csapkodnia a farkával ahhoz, hogy gyorsan haladjon. A 4 centis kis pisztrángivadék hiába lengeti farkincáját másodpercenként akár 18-szor, alig 2,3 km-t tesz meg óránként, és ez még arra sem elég, hogy a parton ballagó embert elhagyja. Viszont mi, akiknek a testhossza meghaladja az egy métert, másodpercenként mindössze 10 farokcsapással több, mint 70 km/óra sebességgel haladunk.

– A bajnokok mi vagyunk – sorakoztak fel a **cápák, kardhalak és barakkudák**. Mi akár 120-150 km/órás sebességgel is szeljük a habokat.

– Még gyorsabban lehet haladni, ha az úszást a repüléssel kombináljuk – toldotta meg a **fecskehal**. – Ha üldöznek bennünket, farkunkkal a vízre csapva kiugrunk a levegőbe, és mellúszóinkat kifeszítve többször tíz méternyi repülünk.

Amint vizet érünk, ismét csapunk egyet-kettőt a farkunkkal, és újból a levegőbe emelkedünk. Ezzel a módszerrel a leggyorsabb üldözőt is lehagyjuk.

KISKÓPÉ

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Vízben is él, de nem hal, béka a neve, de nem béka, páncélja van, de nem rák, tojástartó, de nem madár. Mi az?

Novemberi megfejtés: zebra. Nyertesek: Portik Nikoletta, Majláthfalva; Simó Gizella, Győrök; Fülöp Katalin, Parajd.

A mesében a deák apja tanácsára felszedte a talált borsószemeket, mi pedig, Asztalos Erzsébet tanító nénink oktatását megfogadva vittük magunkkal népmeséinket a csengeri Nemzetközi Meseszüret versenyre. Hősünk a próbákat kiállta, mint ahogy mi is, belőle király lett, belőlünk kis győztesek. Szeresétek a mesét, gyerekek!

Könyvmoly

Szólj, szám!

1. Fejtsétek meg a háromszéki találós versikét:

**H-val a törzs egyik része,
K-val pedig kosárféle,
S-sel madár, lakása bérc,
V-vel igen hasznos egy érc.**

2. Melyik szó illik az üres keretbe?

farkas — — kő
szem — — ház
fűrés — — szabályzó

3. Az ikerszavak kezdőbetűiből egy jó tanács alakul ki.

- .....-barka
- .....-hatol
- .....-rongy
- .....-durran
- .....-cseprő
- .....-forog
- .....-begyedem
- .....-kelés
- .....-hátra
- .....-dombos

Novemberi megfejtések: 1. Lassan járj, tovább érsz. Aki siet, elkésik. Hamar munka ritkán jó. Aki siet, keveset végez. Aki siet, nem sokat gondolkodik. 2. villám – ragos főnév, főnév; lép – ige, főnév; áll – ige, főnév; hat – számnév, ige; 3. tükör, tücsök, süvölt, üvölt, bükkös, füttyöl, dühös, gyümölcs, bürök, csücsök, küszöb, ütök, sütök, **Nyertesek:** Dancs Attila, Kommandó; Vass Beáta, Görényüvegcsúr; a **székelyudvarhelyi** Palló Imre Művészeti Iskola III. A osztálya.

Bagoly Orsolya Panna, Kovászna

A csikmenasági Dénes Anikó *Fodor Sándor Mosóteknőben a világ körül* és A vén bajszos című könyvét, a kolozsvári Kovács Emese *Hervay Gizella Kobak* könyve című mesefüzérét ajánlja minden meseszerető molynak.

Palotás Enikő Mária, Szalárd:
A kis gömböc meséje

Kedves inasom, árudd el nekem – rajzban –, hogy mit vársz a legnagyobb izgalommal az elkövetkező, 2005-ös évből? A születésnapodat? A farsangi mulatságot? Közös kertészkedést a családdal? A nyaralást?

Mászat Művész

Utóirat: Én leginkább a ti rajzaitokat várom!

Sólyom Enikő,
Mezőtelki

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki!

Kádár Márta
Hanga, Zabola

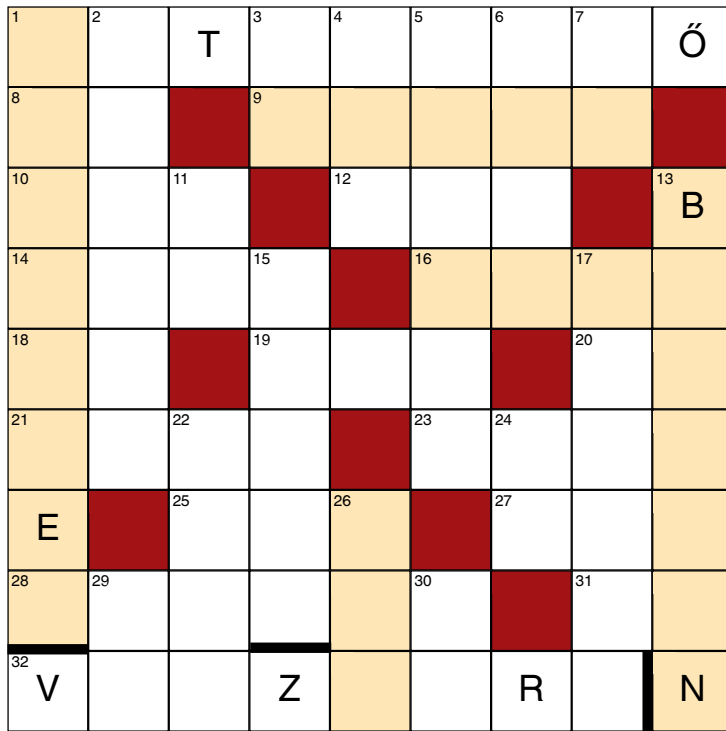
▲ Szabó Zsolt,
Magyarlapád

Demény Tamás,
Marosvásárhely

Az őszi pályázat nyertesei: István Loránd, Csikmenaság (1); Ugron Nóra, Sepsiszentgyörgy (2); Iszlai Ede, Szászrégen (3).

A NOVEMBERI megfejtés: *Falu népe is szereti,/ Kedves szóval becézgeti. Nyertesek: Kuk Bella, Magyarberkesz; Németh Nikolett Edina, Kisiratos; Sugár Tímea, Csíkszereda; Tamás Beatrix, Bihar és a belényesi III. osztály.*

Dunántúli vizek: három tó és két folyó névével versenghetsz a januári könyvjutalomért.

Írj mielőbb!
a Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

- Hősködő
- R!
- Az egyik tó**
- Csen
- Eleinte nincs!
- Női név
- Az egyik folyó**
- Nagy András névjegye
- Utazással kapcsolatos
- Létezik
- CINK
- Kényelmes járás
- Végül leás!
- Magot földbe szór
- Gúny (IRÓNIA)
- Zokogni kezd!
- Mágnes is rendelkezik vele

FÜGGŐLEGES

- A második tó**
- Irodával kapcsolatos
- Középen tréfál!
- Tíz, németül
- Válság (KRÍZIS)
- Olasz vulkán (ETNA)
- Dőlni kezd!
- Pék Iván névjegye
- A harmadik tó**
- Dél-amerikai hatalmas csőrű madár
- Valódi
- Az ilyen csövet világításra használják
- 12 hónap
- A másik folyó**
- Románia gépkocsijele
- Antal Ede névjegye

LEVELEZŐ

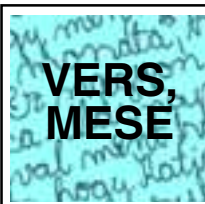
Boldog új esztendőt kívánunk!

Írjatok, rajzoljatok nekünk! A legszebb munkákat viszontlátjátok a Napsugárban. Ha késve érkezik, vagy nem fér be a friss lapszámba, sor kerül rá később – üzenjük szeretettel minden levélküldőnek: a **dési** 1-es Isk. II.; a **balánbányai** Geo Bogza Isk. IV. E; a **kovásznai** Orbán Balázs Isk. II. B; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium III. és IV. B; a **székelyudvarhelyi** Tompa László Isk. II. B; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Isk. III. E; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Isk. IV. B; a **brassói** Áprily Lajos Isk. II. B; a **szentegyházi** Tamási Áron Isk. III. és IV. A és B; a **marosvásárhelyi** 14-es Isk. III. D; a **kolozsvári** Waldorf Isk. II. osztálya; a **csatószei** III.; a **csíkmenasági** III.; a **szilágycsehi** III.; a **berettyószéplaki** IV. B; a **vargyasi** II.; a **szaniszlói** IV. B; az **érbogoyoszlói** III.; a **zabolai** II. és III. B osztály; a **fugyi** iskolások.

Jakab Noémi Erika, Csittszentiván; **Kaplonyi Enikő**, Kaplony; **Fodor Ágnes**, Szentjobb; **Tóth-Pál Edit**, **György Csaba Sándor**, Szamosardó; **Kecskés Katalin**, Csíkmenaság; **Kajcsa Zsolt**, Gyergyószentmiklós; **Balla**

Andrea, Gyergyóújfalu; **Elekes László**, Székelykeresztúr; **Kovács Emőke Katalin**, Gyergyószárhegy; **Pál Székely Tamás**, Oroszhegy; **Konnát Árpád** és **Levente**, Szombathi Edina, Kovászna; **Sárvári Tibor**, Szatmárnémeti; **Balla Marietta**, Kraszna; **Körösi Ildikó**, Kiss Emma, Nagyvárad; **Keresztes Tímea**, Sarmaság; **Miszi Beáta Tünde**, Kolozsvár; **Negrean Alexandra**, Nagykaroly; **Zagyi Ágnes**, **Varró Boglárka**, Székelyudvarhely; **Fodor-Kiss Hunor**, Torda.

Péter Kinga, Sepsiszentgyörgy; **Halmágyi Salome-Ruth**, Kolozsvár; **Dolente Loredáná**, Székelyvarság; **Szabó Rita**, Balánbánya; **Gordán Réka**, Szatmárnémeti; **Mircse Attila**, Hilib; **Mátyás Nimród**, Sárpaták; **Bács Szidónia**, Étfalva-Zoltán; **Sass Emőke**, **Palotás Enikő Mária**; Szalárd; **Pataki Katalin**, Marosvásárhely.

A novemberi Napsugár lila kérdéseinek titka: cseberből vederbe esett, akinek romlott a helyzete a korábbihoz képest; C a Corvin Mátyás kezdőbetűje; Mátyás vöröshagymán, vízen, lejtőre kapaltatja az urakat; egri bikavér; Öreg néne őzikéje; Bornemissza Gergely és Cecey Éva, azaz Gergő és Vica. **Könyvjutalmat nyertek: Gavriș Miklós, Árpád; Pap Zselyke**, Homoródalmás; a **gyimesfelsőloki** Domokos Pál Péter Iskola IV. osztálya.

A hitem nagy, a szívem tág,
 Belefér a nagyvilág.
 Mindenféle emberek,
 Köztük rengeteg gyerek.

Gondolatban hirtelen
 A napot kiszínezem,
 Sugara a földet éri,
 Így mindenki elérheti.

Áldó fénye melegít,
 A gondokon átsegít.
 A szíveket biztatgatja,
 Az arcokat simogatja.

**Jenei Matild,
 Magyarnagykapus**

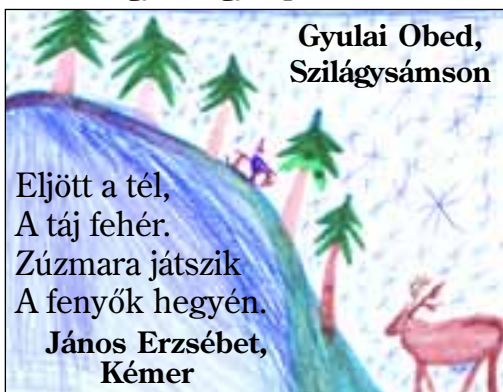

Szilágyi Renáta,
 Magyarlapád

Januárban fut a szán,
 Síkul az én két csizmám,
 Felugrom a szánkómra,
 Nem esem a nagy hóba.
 Hogyha mégis netalán
 Megbotlik a buta szán,
 Gurulok a nagy hóba,
 Gyere, pajtás, nyomombal!

Mircse Attila, Hilib

**Gyulai Obed,
 Szilágysámson**

Eljött a tél,
 A táj fehér.
 Zúzmarra játszik
 A fenyők hegyén.

**János Erzsébet,
 Kémer**

Szeretem a telet,
 Szánkázhatok eleget.
 Ha vége a szánkázásnak,
 Fogok hozzá a tanulásnak,
 Mert tanulni szeretek,
 Kapok érte dicséretet.
 Dolgozni is akarok,
 Ezért sok fát behordok,
 Mert szeretem a meleget,
 Akárcsak a kenyeret.
 Ha másnak is segítek,
 Annak nagyon örvendek,
 S ha egy kicsit játszhatunk is,
 Vidámabb a hangulat is.

**Török Gornyk Alpár,
 Magyarnagykapus**

Tóth Emőke, Széklykeresztúr

Magas hegyek között
 emelkedik egy kis város,
 Balánbánya a neve,
 sok vidám gyerek lakik benne.
 Nagyon szép itt a tél,
 mikor minden hófehér.

**Pataki Szabolcs,
 Balánbánya**

Itt a tél, itt, itt, itt,
 Havazik zik, zik, zik.
 Ádám, Andor örül neki,
 Már a szánkót készítgeti.
 Itt a tél, itt, itt, itt,
 Havazik zik, zik, zik.

**Lőrincz Andor,
 Kápolnásfalu**

**Burja Imelda Gabriella,
 Halmi**

Jaj, de szép a téli táj,
 Olyan, mint egy mesés vár,
 Ilyen szép még nem is volt,
 Mint egy varázslatos, mesés hold.

Hadi Alexandra, Ágya

Uzsgyi, ki a hóra, jégre,
 Mert szánkózni lehet végre.
 Apuka se hagyja magát,
 Bosszantja is ezzel anyát.

Buzás Dorottya, Csíkszereda

Gál Anita Krisztina, Nagyvárad

Zilahi Réka, Marosújvár

Címlap: Kőszabóza a
 nagycenki kastélyban
 Hátlap: a budapesti
 Képzőművészeti Kiadó
 1986-os naptárából;
 URAI ERIKA rajzai

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. A szerkesztőség postacíme: 401050 Cluj, Str. L. Rebreanu, Nr.58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/541323. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: napsugar@mail.dntcj.ro Honlap: http://www.dntcj.ro/NGOs/napsugar; A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont RO14RNCB220000005690001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 15000 lej

Rábaköz

